

Protokół z Tokio

w sprawie roli centrów i muzeów nauki na świecie we wspieraniu realizacji Celów Zrównoważonego Rozwoju ONZ

Preambuła

Centra nauki i muzea nauki na całym świecie są zaangażowane w rozwój wiedzy naukowej i postawy obywatelskiej społeczeństw poprzez edukację, umacnianie potencjału i inspirowanie ludzi w każdym wieku przez uświadomienie im wpływu nauki na ich życie. Od 1996 roku liderzy w tej dziedzinie spotkali się na sześciu światowych kongresach, potwierdzając to zaangażowanie dwoma formalnymi deklaracjami (z Toronto i Kapsztadu). Kongresy te stanowiły podstawę do zwołania pierwszego Światowego Szczytu Centrów Nauki (Science Centre World Summit, SCWS2014), który odbył się w belgijskim mieście Mechelen. Owocem spotkania była Deklaracja z Mechelen, określająca zasady i plan działań na rzecz zwiększenia społecznego zaangażowania w budowanie ogólnoswiatowego dobrobytu.

Podczas drugiego Światowego Szczytu Centrów Nauki (SCWS2017), który odbył się w dniach 15–17 listopada 2017 roku w Tokio, strony uznały za ważne doprecyzowanie stosowania zasad określonych w Deklaracji z Mechelen, by wzmocnić społeczne zaangażowanie w zrównoważony rozwój świata. Podkreślając znaczenie tego celu w obszarze działań centrów i muzeów nauki,

Strony Protokołu:

przywołując Cele Zrównoważonego Rozwoju przyjęte przez Organizację Narodów Zjednoczonych (ONZ) w 2015 roku, które mają globalny zasięg i wpływ;

uznając, że nauka, technologia, inżynieria i matematyka mają kluczowe znaczenie dla sprostania wyzwaniom powiązanim z tymi celami oraz że dziedziny te mają ogromne znaczenie niezależnie od kraju i kultury;

podkreślając, że społeczne zaangażowanie i działania w obszarze nauki i technologii są kluczem do osiągnięcia Celów Zrównoważonego Rozwoju;

wyrażając uznanie dla zobowiązań i dotychczasowych osiągnięć organizacji ogólnoswiatowych, regionalnych i lokalnych na całym świecie w zakresie realizacji tych celów, przynoszących korzyści dla wszystkich form życia dla naszej planecie;

biorąc pod uwagę fakt, że każdy ma do odegrania rolę w stawieniu czoła wyzwaniom, do których odnoszą się Cele Zrównoważonego Rozwoju, oraz że te cele zostaną osiągnięte dzięki działaniom poszczególnych osób w społecznościach na całym świecie;

uznając również, że szybkie tempo zmian zachodzących w dzisiejszym świecie – w sferze nauki, technologii, demografii i gospodarki – przynosi zarówno wyzwania, jak i nowe możliwości wspólnych działań pomagających osiągnąć Cele Zrównoważonego Rozwoju;

zauważając, że prawie 3 tys. centrów i muzeów nauki, które wpływają na ponad 310 mln odwiedzających i uczestników działań, jest głęboko zaangażowanych w podnoszenie poziomu wiedzy i wspieranie wszystkich członków społeczeństwa we współtworzeniu rozwiązań pozwalających na osiągnięcie tych Celów z korzyścią dla całej naszej planety;

wyrażając wiarę w to, że centra i muzea nauki stanowią prężne instytucje reagujące na szybkie zmiany i zachowujące postawę proaktywną, posiadają wspólną wizję swojej roli w nieustannie zmieniającym się społeczeństwie;

deklarując, że centra i muzea nauki na całym świecie czują się odpowiedzialne za dążenia na rzecz osiągnięcia tych coraz pilniejszych Celów, że są w te dążenia zaangażowane i gotowe do ich realizacji;

ustaliły, co następuje:

Postanowienia ogólne

Niniejszy Protokół stanowi w pełni zatwierdzony dodatek do Deklaracji z Mechelen, do której można przystępować począwszy od pierwszego Światowego Szczytu Centrów Nauki w belgijskim mieście Mechelen (tj. od dnia 19 marca 2014 roku). Protokół uznano za ramowy plan składający się z następujących siedmiu działań:

Będziemy realizować poniższe cele:

- 1. Analiza metod, która zapewni skuteczniejszą współpracę ze społecznościami lokalnymi oraz szersze otwarcie na zróżnicowanych odbiorców, ze szczególnym uwzględnieniem płci.*
- 2. Kontynuowanie działań o pozytywnym wpływie w skali globalnej, których celem jest zwiększenie społecznej świadomości na temat możliwości oferowanych przez naukę i technologię w obszarze zrównoważonego rozwoju ludzkości.*
- 3. Zwrócenie uwagi decydentów i mediów na to, jak istotne jest angażowanie społeczeństwa w kwestie związane z nauką i technologią poprzez realizację globalnych przedsięwzięć.*
- 4. Wykorzystanie pozycji centrów nauki jako placówek cieszących się zaufaniem do zapoznania społeczeństwa z nowymi rozwiązaniami technologicznymi i technologiami zrównoważonego rozwoju oraz możliwościami ich szerszego wykorzystania.*

5. *Nadzorowanie prac nad stworzeniem metod aktywizujących osoby uczące się oraz optymalizowanie procesu edukacji, z wykorzystaniem odpowiednich technologii.*

6. *Zaangażowanie społeczeństwa w badania naukowe, aby w ten sposób uświadamiać ludziom ich wartość, poszerzać ich horyzonty oraz pokazać, że działalność uczelni wyższych i instytucji badawczych odpowiada na realne potrzeby społeczeństwa, także w skali globalnej.*

7. *Współpraca w zakresie organizacji obchodów Międzynarodowego Roku Centrów Nauki 2019, a także zachęcanie ludzi na całym świecie do udziału w projektach dotyczących nauki i technologii oraz ich wpływu na społeczeństwo.*

Deklaracja celów

Celem niniejszego Protokołu jest:

I. Podkreślenie i wykorzystywanie centrów i muzeów nauki jako platform wspierających interesariuszy w wypracowywaniu lepszego zrozumienia wyzwań związanych z realizacją Celów Zrównoważonego Rozwoju w coraz to nowych i bardziej zróżnicowanych społecznościach.

II. Zwracanie uwagi decydentów na całym świecie na osiągnięcia centrów i muzeów nauki w zakresie realizacji Celów Zrównoważonego Rozwoju zgodnie z odpowiednimi działaniami określonymi w Deklaracji z Mechelen.

Uwzględniając zdefiniowane działania,

Strony Protokołu będą dążyły do:

I. Nadania priorytetowego znaczenia i wysokiej pilności zwiększeniu społecznej świadomości Celów Zrównoważonego Rozwoju oraz społecznego zaangażowania w działania, które pomagają te cele osiągnąć;

II. Podejmowania działań istotnych i adekwatnych dla lokalnych społeczności na rzecz realizacji Celów Zrównoważonego Rozwoju;

III. Pełnienia funkcji platformy dla dyskusji i wymiany informacji między wszystkimi osobami i instytucjami obecnymi w życiu społecznym, niezależnie od dzielących ich różnic w zakresie realizacji Celów Zrównoważonego Rozwoju, w tym ułatwianie dzielenia się pomysłami, tworzenia mostów między kulturami i poglądami, niezależnie od tego, czy są one związane z wiedzą wynikającą z tradycji i głęboko zakorzenionych zwyczajów, czy też są wynikiem szybkiego tempa globalnych zmian;

IV. Ustanowienia nowych i wzmocnienia istniejących partnerstw i współdziałań z innymi organizacjami i podmiotami, które podzielają zaangażowanie centrów i muzeów nauki w podnoszenie społecznej świadomości i zaangażowania na rzecz szybkiego osiągnięcia Celów Zrównoważonego Rozwoju;

V. Uwzględnianie i wykorzystywanie wkładu innowacji technologicznych jako narzędzi do coraz skuteczniejszego zaangażowania społeczeństwa we wspomniane wyżej zagadnienia;

VI. Pełnienie funkcji zaufanego pośrednika i cenionego centrum opiniotwórczego w zakresie postępów i wyzwań napotykanych przez społeczność naukową i badawczą na całym świecie w dążeniu do realizacji Celów Zrównoważonego Rozwoju;

VII. Pomaganie w zwiększeniu liczby, potencjału i działań centrów i muzeów nauki na całym świecie, dążąc do osiągnięcia postępów w realizacji Celów Zrównoważonego Rozwoju;

VIII. Wzięcia na siebie odpowiedzialności za podjęcie działań na rzecz lepszego zrozumienia i koordynacji działań dla społeczności na całym świecie poprzez propagowanie tolerancji, krytycznego myślenia i rozróżniania faktów od poglądów, podkreślanie konieczności podejmowania decyzji na podstawie faktów naukowych i inspirowanie nowego pokolenia do postrzegania Celów Zrównoważonego Rozwoju jako podstawy do budowania lepszego świata;

IX. Wspierania organizacji wspólnych globalnych działań w dziedzinie nauki, technologii, inżynierii i matematyki, włączając się, tam gdzie to możliwe, w coroczne obchody międzynarodowego dnia centrów i muzeów nauki zgodnie z działaniem nr 7 Deklaracji z Mechelen, ale przy zmianie zakresu działań z międzynarodowego roku na doroczny międzynarodowy dzień.